

Maria Stenberg har jagat kväveförluster från mark och grödor till luft och vatten i sin forskning. Foto: Johan Lidberg

”Lär känna din mark”

10 november 2015

Håll koll på kvävet, lär känna din mark och använd nya hjälpmedel för att ta beslut om gödslingen. Det är några råd från Greppa Näringens klimat- och växtnäringsexpert Maria Stenberg som nyligen höll sin docentföreläsning vid Sveriges lantbruksuniversitet.

Maria Stenberg. Foto: Sofie Logardt

Maria Stenberg har forskat om växtnäringsfrågor i över 20 år vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) i Skara, men arbetar sedan 2014 på Jordbruksverket med Greppa Näringen. Hon höll nyligen sin docentföreläsning vid SLU under rubriken "Kväveeffektiv växtodling främjar miljö och produktion – jakten på det försvunna kvävet" inom ämnet markvetenskap med inriktning mot växtnäringslära.

– Föreläsningen handlade om vikten av att hushålla med kvävet, eftersom det ger mindre negativ påverkan på miljö och klimat samtidigt som du får bättre ekonomi i odlingen, säger Maria Stenberg.

Kväve vid rätt tidpunkt

I sin forskning har hon mätt kväveutlakning och emissioner av lustgas där kväve avgår till luften. Hon har även undersökt var kvävet finns i marken, viktiga kunskaper för att säkerställa att grödan kan ta del av kvävet.

– De viktigaste slutsatserna från min forskning är hur viktigt det är att hålla koll på det lättlösliga kvävet i marken och att grödan får tillgång till kvävet när den behöver det, säger Maria Stenberg. Gödsla du exempelvis tidigt på våren och det regnar mycket kan kvävet försvinna både genom utlakning och utsläpp av lustgas och kvävgas. Finns det för mycket kväve kvar efter skörden kan det försvinna genom utlakning.

Utnyttja nya verktyg

– Jag tycker att lantbrukarna generellt sett är duktiga på att utnyttja kvävet effektivt, men vi kan alltid bli bättre. Kvävet är en direkt kostnad för lantbruket. Förbättringar på det här området ger inte bara en bättre miljö, utan även en bättre lönsamhet i odlingen, säger hon.

Hon framhåller särskilt vikten av att använda nya verktyg för att hålla koll på kvävet. Några exempel är N-sensor på traktorn för att anpassa kvävegivan till grödans behov och variationen inom fältet, webbverktyget CropSAT som visar hur grödans upptag av kväve varierar inom fältet och jordbruksverkets nya program VERA som ersätter Cofoten/Stank in Mind och kan användas av rådgivarna för bland annat växtnäringsbalanser, stallgödselberäkningar och gödslingsplan.

Långsiktig markstruktur

Det är också viktigt att tänka långsiktigt kring markstrukturen, menar Maria, även om det kan vara svårt att bedöma vilket skick marken är i.

– En bra markstruktur är en otroligt viktig faktor, säger Maria Stenberg. En gröda där rötterna kan breda ut sig obehindrat behövs för att grödan ska kunna ta upp det tillgängliga kvävet i marken, förklarar hon.

– Det är svårt att ge generella råd kring markstruktur, men försök att hitta en strategi som passar både dig själv och marken. Lär känna din jord och ta intresserade rådgivare till hjälp för att diskutera markstrukturfrågor, uppmanar Maria Stenberg.

Text: [Teresia Borgman](#)

Läs mer om Greppa Näringens rådgivning www.greppa.nu/radgivning

CropSat www.cropsat.se

Sidan uppdaterades 2015-11-10 av Sofie Logardt

[Skriv ut](#)

Relaterade nyheter

- **Flera positiva effekter av stöd till strukturkalkning**

21 januari 2015 - Stödet till strukturkalkning har inte bara bidragit till ett..

- **Jordbearbetning: Tidpunkten viktigare än metoden**

19 december 2014 - Det går att minska kväveläckaget avsevärt genom att anpassa ..

- **Forskning för lantbrukare**

09 december 2014 - "Det är inte mycket nytta med forskning om den inte sprids o..

- **Så kan rådgivningen bli bättre**

02 december 2014 - Varför når jag inte fram? Det har många rådgivare och myndig..

- **Undvik höga engångsgivor av stallgödsel**

24 mars 2015 - En hög giva av kycklinggödsel tillfördes två år i rad på ett..

Kontakt

Redaktör för nyhetsbrevet

[Sofie Logardt](#)

040-41 52 84 040-41 52 84

Greppa Näringen är ett samarbete mellan [Jordbruksverket](#), [LRF](#) och [länsstyrelserna](#).

